MONITOR

Na Rok Pańſki 1782.

Num: XCII.

Dnia 13. Liſtopada.

Mśći Panie MONITOR.

OPiſawſzy W Mć Panu iſtotę i własnośći prawdziwey polityki, oraz ſpoſob nabycia iey oſnową dalſzą ieſt przed ſię wziętego dzieła mego wyſtawić W Panu żywy portret tych, ktorzy przyodzia-

ni pięknym płaszczykiem fałszywey Polityki, nie słusznie sobie przywłaszczaią imie wysokich Politykow, oraz opisać charakter ludzi wykraczaiących przeciwko iey maximom.

Nie iest to posiadać grunt prawdziwey polityki, bydz skwapliwym do oddania usług każdemu chociaż nieproszony, oświadczac nierozerwany wieczney przyiaźni związek chociaż nieznaiomy, czynić komu na pierwsze weyrzenie i poznanie się tysiąc uciskania, karesow, całowania, protestacyi nayżywszego przywiązania, a na naymnieysze słowko ktore się drugiemu niechcący wyśliznie przeciwko naszym sentymentom, nieugaszonym zapalczywośći rozrzażyć się o-

ogniem, i uzbroiwſzy oboſieczny ięzyk truiącym iadem ſzkodliwey uſzczypliwośći, ſmiertelną naydelikatnieyſzey ſławie cudzey zadawać ranę.

Fałſzywa to ieſt polityka pod pozorem cnoty ukryta, a bardziey hypokryzya nazywa ſię, kiedy kto uczciwość, łagodność, przyiemność, w ten czas okazuie, kiedy mu wſzyſcy aplauduią, reſpekt oświadczaią, dziwacznemu humorowi we wſzyſtkim dogadzaią. Ale niech że mu kto naymnieyſzą da okazyę do niechęci, albo nadętemu pychą bałwanowi przez zapomnienie czci winney ubliży, rozbiera on machinę, zdeymuie maſkę, i pokazuie czym był, i ieſt w ſwoiey naturalney grubiańſtwa poſtaci.

Umieć

Umieć znosić dziwactwa bez poruszenia, ulegać przykrym humorom bez niecierpliwości, wchodzić w opaczne sentymenta dla poprawienia ich bez niesmaku, to iest znak nie omylny prawdziwey Polityki. Wykracza ten przeciwko maxymom Polityki ktory będąc w posiedzeniu Dam dystyngwowanych, oboiętnym albo pogardzaiącym na nie pogląda okiem, pokazuie im przezto, iż ani są piękne, ani szacunku godne, a zatym odeymuie im te słodkie wyobrażenia, ktore podchlebiaią tak miłe ich własney miłośći.

Nie iest to polityka mowić w oczy Damie, że W Mść Pannie iuż przeszło trzydzieśći lat. Ona wszędzie powiada, że ma dopioro dwadzieścia. Bielidło i roż ktore-

go ſztucznie używa do twarzy, odmładnia iey przyſtarzałą płec, i konſerwuie iey delikatność pożyczanych wdzięków. Zywość rumieńca ktoren za kilka złotych kupuie w ſklepie, ieſt dla niey ſerca pociechą, gdy go po kilkakroć razy na minutę we zwierciedle ogląda.

Niezgadza ſię to z maxymami Polityki, i owſzem ieſt to ſentyment podłych duſź, ſprzeciwiaiący ſię bardzo ſpołeczeńſtwu ludzkiemu, ciekawie cudze roztrząſać ſprawy, wchodzić w ich domowe rozrządzenia, badać ſię o cudzey ſytuacyi, maiątku, obeyściu ſię. Dowiadywać ſię co kto iada, co pie, z kim gada, z kim przebywa, iakie intereſa traktuie. Co mnie dotego, czy kto dziś potaż z ſamey włoſzczyzny

albn

albo bulion z pulpetami, czyli też ſam groch tylko że ſpyrko iadł u-ſiebie na obiedzie. Na co mi ſię przydą ta ciekawość, wiedzieć że JMść Pani N. w lnianych chodzi koſzulach, a od wielkiego Swięta ledwie ma cztery koſzul z batyſtowego płotna.

Ten Jegomość: powiadać w kompanii ma w garderobie ſwoiey ſukien par ſześć, ktore mu ſię ieſzcze po niebożczyku świętey pamięci Dziatku w Sukceſyę doſtały, oprocz iedney pary ktorą ſam ſprawił na dzień uroczyſty Aktu weſelnego.

Co mnie intereſuie, to dochodzić, i wyſpiegować że Zona JMći Pana Poczciwſkiego wyſoką maiąca u wſzyſtkich, a oſobliwie u mę-

ża świątobliwośći reputacyę, rano wstawszy na pierwszą mszą do Kapucynow, idąc do Kośćioła po drodze wstępuie do sekretnego sklepiku, i dla nabrania ducha gorącośći, gorzkiemi Cerery zwykła zasilać się kroplami, i w tenczas dopiero powracać do domu, iak alembikowy że wszystkim wywietrzeie dymek.

Pytam się WPana czyliby nam miło było, gdyby kto nasze nicował czynnśći, i krytykuiącym okiem wszystkie nasze roztrząsał postępki.

Przyznasz WPan że żaden człowiek nie iestbez iakiey przywary. Łatwiey iest cudze lekkie krytykować defekta, aniżeli własne wielkie poprawiać błędy.

Życzę każdemu zaniechać bydź takim cenzorem, chiba że go Urząd zwierchności, albo miłość bliźniego do tego obowiązuie.

Reszta w następuiącym Monitorze.